

Hyvinvointilautakunta

Aika 29.05.2024 klo 17:00 - 18:28

Paikka Oltermanni, Paimen-kabinetti

Käsitellyt asiat

§	Otsikko	Sivu
§ 37	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
§ 38	Pöytäkirjantarkastajien valinta	4
§ 39	Esityslistan hyväksyminen	5
§ 40	Kotoutumislain kokonaisuudistukseen valmistautuminen Asikkalan kunnassa	6
§ 41	Nuorten pahoinvointi- tiedon keruu ja keskustelutilaisuuden järjestäminen	8
§ 42	Hyvinvointialueen hyvinvointiraportti 2023	23
§ 43	lääkäiden alueellisen asumisen kehittämisen suunnitelma, Päijät-Hämeen hyvinvointialue	24
§ 44	Toimintamallit väkivallattoman ikääntymisen tukemiseksi	25
§ 45	Talouden toteuma 4/2024	27
§ 46	Viranhaltijapäätökset	28
§ 47	Tiedoksiantoasiat	29
§ 48	Muut asiat	30

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Harjukari Teemu Hyttinen Juha Rautava Juha Seppälä Heidi Varjola Veera Wangel Tiina	puheenjohtaja varapuheenjohtaja jäsen jäsen jäsen jäsen	
Poissa	Vesterinen Elina		
Muu	Kettunen Matti Viikilä Aija Koivisto Marja Toivonen Minna Rautavuo-Hätönen Henna Vahto Heikki	esittelijä pöytäkirjanpitäjä asiantuntija asiantuntija asiantuntija kunnanhallituksen varaedustaja	Paikalla klo 17.00-17.20 paikalla klo 17.04-17.50

Allekirjoitukset

Teemu Harjukari
puheenjohtaja

Aija Viikilä
pöytäkirjanpitäjä

Käsitellyt asiat

37 - 48

Pöytäkirjan tarkastus

Asikkala (pvm)

Tiina Wangel
pöytäkirjantarkastaja

Juha Rautava
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävilläpito

Tarkastettu pöytäkirja on yleisesti nähtävillä Asikkalan kunnan verkkosivuilla x.x.20xx.

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

HYVOLTK 29.05.2024 § 37

Kuntalain 103 §:n mukaan toimielin on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

Kunnan hallintosäännön 153 §:n mukaan toimielimen kokous on laillinen, kun kokouskutsu on toimitettu toimielimen jäsenille vähintään neljä (4) päivää ennen kokousta.

Kiireellisissä tapauksissa kokous voidaan pitää määräaika lyhyemmällä ajalla, mikäli kokouksesta saadaan tieto kaikille jäsenille tai näiden henkilökohtaisille varajäsenille. Myös milloin kaikki jäsenet ovat paikalla, kokous voidaan pitää kokouskutsua lähettämättä.

Päätösehdotus

Kokous todetaan laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Pöytäkirjantarkastajien valinta

HYVOLTK 29.05.2024 § 38

Kunnan hallintosäännön 173 §:n mukaan pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla.

Päätösehdotus

Lautakunta päättää valita keskuudestaan kaksi jäsentä tarkastamaan tästä kokouksesta laadittavan pöytäkirjan. Tämän kokouksen pöytäkirjan tarkastavat Juha Rautava ja Tiina Wangel.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Esityslistan hyväksyminen

HYVOLTK 29.05.2024 § 39

Päätösehdotus

Kokouksen esityslista hyväksytään kokouksen työjärjestykseksi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Kotoutumislain kokonaisuudistukseen valmistautuminen Asikkalan kunnassa

HYVOLTK 29.05.2024 § 40
185/03.02/2024

Kotoutumislain tavoitteena on vahvistaa maahanmuuttaneiden työllisyyttä, työllisyyttä tukevia valmiuksia, kielitaitoa ja osallisuutta yhteiskuntaan. Lain tavoitteena on myös edistää tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja myönteistä vuorovaikutusta eri väestöryhmien kesken. Laki kotoutumisen edistämisestä uudistetaan niin, että se ottaa huomioon eduskunnan edellytykset kotoutumisen edistämisestä ja muuttuneen toimintaympäristön. Uusi laki korvaa nykyisin voimassa olevan samannimisen lain. Uudistettu kotoutumislaki (681/2023) tulee voimaan 1.1.2025 yhtä aikaa TE-palvelujen uudistuksen kanssa.

Kunta on avainasemassa kotoutumisen edistämisessä. Kotoutumisen edistäminen sijoittuu kunnissa erityisesti peruspalveluihin. Maahan muuttaneet tarvitsevat kasvatus- ja koulutuspalveluja muiden kuntalaisten tavoin. Myös asumisen ja vapaa-ajan palvelut ovat tärkeitä kotoutujalle.

Kunnalle laissa säädettyjä erityisiä tehtäviä ovat:

- vastata ja sovittaa yhteen paikallista kotoutumisen edistämisen kehittämistä, suunnittelua ja seurantaa
- huolehtia palvelujen soveltuvuudesta myös maahan muuttaneille
- huolehtia siitä, että kunnassa on tarpeisiin nähden riittävästi kotoutumislain mukaisia toimenpiteitä ja palveluja
- huolehtia henkilöstön kotoutumisasioiden osaamisesta
- antaa maahan muuttaneelle ohjausta ja neuvontaa kotoutumista edistävästä toimenpiteistä ja palveluista sekä työelämästä
- käynnistää alkukartoitus maahan muuttaneelle, joka saa muuten kuin tilapäisesti toimeentulotuesta annetun lain mukaista toimeentulotukea
- laatia kotoutumissuunnitelma yhdessä työ- ja elinkeinotoimiston ja maahan muuttaneen kanssa.
- kunnalla on lain mukaan raportointivelvollisuus
- koto-digi asiakastietojärjestelmän pakollinen käyttöönotto 2027
- lakisääteinen kotoutumishjelma

- monikielinen yhteiskuntaorientaatio maahan muuttaneelle omalla äidinkielellä

Lakisääteisten tehtävien toteutumiseksi kunnan tulee huolehtia riittävät henkilöstö- ja muut resurssit. Kunnan tulee huolehtia hallintosäännön muuttamisesta siten, että se vastaa lain vaatimuksia.

Päijät-Hämeen maakunnallinen työllisyyden ja maahanmuuton edistämisen ohjelma sekä maakunnallinen kotoutumishjelma laaditaan vuoden 2024 aikana Päijät-Hämeen liiton toimesta yhteistyössä kuntien kanssa. Lisäksi kunnan tulee laatia oma kotoutumishjelma, joka on suunniteltu liitettäväksi osaksi maakunnallista ohjelmaa. Kunnan kotoutumishjelmaan tulee kirjata kunnan vastuulla olevat kotoutumista edistävät palvelut ja toimenpiteet. Kunnan kotoutumishjelmaan on hyvä kirjata myös kunnan koordinoimasta yhteistyöstä järjestöjen ja yhteisöjen kanssa.

Valmistelija

Hyvinvointikoordinaattori Koivisto Marja, työllisyysvastaava Toivonen Minna

Esittelijä

Hyvinvointijohtaja Kettunen Matti

Päätösehdotus

Lautakunta tutustuu kotoutumislain uudistuksen vaatimuksiin. Lautakunta päättää, että kunnan kotoutumistyötä toteutetaan lain vaatimusten mukaisesti, kotoutumistyö sisällytetään omavalmentajan työnkuvaan. Lautakunta päättää hallintosäännön päivittämisen käynnistämisestä ja lakisääteisen asiakasjärjestelmän hankinnan valmistelusta. Lautakunta aloittaa Asikkalan kunnan kotoutumishjelman valmistelutyön ja nimeää valmistelun vastuuhenkilöiksi hyvinvointikoordinaattorin ja työllisyysvastaavan.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

Asiantuntijana kuultiin Minna Toivosta, paikalla klo 17.00-17.20.

- Liite 1 Kotoutumisen kokonaisuus kunnassa
- Liite 2 Esimerkki Yhteiskuntaorientaation sisällöstä ltk
- Liite 3 Kotoutumista edistävät palvelut

Nuorisovaltuusto	§ 5	28.11.2022
Nuorisovaltuusto	§ 202	21.03.2023
Nuorisovaltuusto	§ 250	18.09.2023
Nuorisovaltuusto	§ 259	16.10.2023
Nuorisovaltuusto	§ 267	13.11.2023
Nuorisovaltuusto	§ 275	05.12.2023
Nuorisovaltuusto	§ 5	30.01.2024
Nuorisovaltuusto	§ 15	25.03.2024
Hyvinvointilautakunta	§ 41	29.05.2024

Nuorten pahoinvointi- tiedon keruu ja keskustelutilaisuuden järjestäminen

NUORVALT 28.11.2022 § 5

Nuorisovaltuusto keskusteli edellisessä kokouksessa viime aikojen julkisesta keskustelusta, jossa nuoriin ja heidän toimintaansa on kohdistunut paljon kritiikkiä. Ilkivallan ja sen näkyvyyden vuoksi nuoret ovat kokeneet saavansa paljon myös aiheetonta arvostelua osakseen, sillä ilmiöt koskettavat vain pientä joukkoa. Tämä julkisessa keskustelussa herkästi unohtuu.

Nuorisovaltuusto ideoi edellisessä kokouksessa tapaa, jolla nuorten ääni saataisiin esiin nuorten pahoinvointia koskevassa keskustelussa. Nuorisovaltuusto päätti kerätä nuorten kokemuksia ja ajatuksia kyselyllä, joka käynnistettiin 16.11.2022.

Nuorisovaltuusto järjestää myöhemmin keskustelutilaisuuden, jonka tavoitteena on tuoda nuoret ja aikuiset keskustelemaan yhdessä siitä, miten nuorten hyvinvointia voisi parantaa. Keskustelutilaisuutta vetämään kutsutaan ulkopuolinen taho.

Valmistelija Nuorisovastaava Henna Rautavuo-Hätönen, puh. 044 7780250, sähköposti; etunimi.sukunimi@asikkala.fi

Päätösehdotus Nuorisovaltuusto merkitsee tiedoksi kyselyn ja tapahtumajärjestelyjen tilanteen ja päättää jatkaa tiedonkeruuta uuden nuorisovaltuuston seuraavaan kokoukseen saakka.

Päätös Tilaisuus päätettiin siirtää seuraavalle valtuustokaudelle. Kysely toteutetaan yläkoululle ja toiselle asteelle.

NUORVALT 21.03.2023 § 202

Nuorisovaltuuston tiedonkeruu on valmis ja uuden nuorisovaltuuston toimintasuunnitelmaan siirrettiin keskustelutilaisuuden järjestäminen. Käydään läpi kerätty aineisto ja pohditaan siitä nousevien asioiden

Nuorisovaltuusto	§ 5	28.11.2022
Nuorisovaltuusto	§ 202	21.03.2023
Nuorisovaltuusto	§ 250	18.09.2023
Nuorisovaltuusto	§ 259	16.10.2023
Nuorisovaltuusto	§ 267	13.11.2023
Nuorisovaltuusto	§ 275	05.12.2023
Nuorisovaltuusto	§ 5	30.01.2024
Nuorisovaltuusto	§ 15	25.03.2024
Hyvinvointilautakunta	§ 41	29.05.2024

jatkotyöstämistä sekä aiemmin keskustelussa olleen tilaisuuden järjestämistä. Kyselyaineiston yhteenveto liitetään kokouksen jälkeen tämän pykälän liitteeksi.

Valmistelija	Nuorisovastaava Henna Rautavuo-Hätönen, puh. 044 7780250, sähköposti; etunimi.sukunimi@asikkala.fi
Päätösehdotus	Nuorisovaltuusto suunnittelee toimimenpiteitä aineiston pohjalta ja kirjaa ne toimintasuunnitelmaan.
Päätös	Nuorisovaltuusto kävi läpi kyselyaineiston vastauksia ja keskusteli aiheesta. Päätettiin jatkaa keskustelutilaisuuden järjestelyjä ja sovittiin tehtävistä siihen liittyen. Nuorisovastaava selvittää tilaisuuden vetäjää ja teemoittelee vastaukset tilaisuuden keskustelun ja toimenpide-ehdotusten pohjaksi. Nuoret kutsuvat aikuiset tilaisuuteen. Materiaali julkistetaan tilaisuudessa. Nuorisovaltuusto päätti lisäksi huomioida hyvistä teoista nuoria ja aikuisia havaintojensa pohjalta. aloite nuorten hyvinvointia lisäävän teon huomioimiseen voi tulla mistä tahansa ja nuorisovaltuusto tekee niitä näkyväksi.

NUORVALT 18.09.2023 § 250

Nuorisovaltuusto on jo edellisellä kaudella käynnistänyt laajemman työskentelyn, jonka tavoitteena on tunnistaa nuorten pahoinvointiin liittyviä tekijöitä ja antaa ääntä nuorille itselleen heidän pahoinvointiaan koskevassa keskustelussa. Nuorisovaltuusto on ideoinut tapoja, joilla ilmiötä päästäisiin käsittelemään yhdessä, ilman aikuiset vs. nuoret asetelmaa ja joka tuottaisi konkreettista tietoa ja ehdotuksia tilanteen parantamiseksi.

Nuorisovaltuusto toteutti pahoinvointiin liittyvän kyselyn ja sen pohjalta on tarkoitus järjestää keskustelutilaisuus. Tilaisuutta fasilitoimaan on kutsuttu Anne-Marie Haavisto, joka tulee paikalle ideoimaan tilaisuuden kulkua.

Valmistelija	Nuorisovastaava Henna Rautavuo-Hätönen, puh. 044 7780250, sähköposti; etunimi.sukunimi@asikkala.fi
Päätösehdotus	Nuorisovaltuusto merkitsee valmistelutilanteen tiedoksi.

Nuorisovaltuusto	§ 5	28.11.2022
Nuorisovaltuusto	§ 202	21.03.2023
Nuorisovaltuusto	§ 250	18.09.2023
Nuorisovaltuusto	§ 259	16.10.2023
Nuorisovaltuusto	§ 267	13.11.2023
Nuorisovaltuusto	§ 275	05.12.2023
Nuorisovaltuusto	§ 5	30.01.2024
Nuorisovaltuusto	§ 15	25.03.2024
Hyvinvointilautakunta	§ 41	29.05.2024

Päätös Nuorisovaltuusto käsitteli Anne Haaviston kanssa sitä, miten nuorten pahoinvoinnista voitaisiin tiedottaa ja millaisia valmisteluja sen eteen tehdään. Mukaan haluttaisiin nuoria, päättäjiä ja vanhempia. Nuoret esittelevät aiheet ja lisäksi käydään keskustelua ja mahdollista toimintaa ryhmissä. Ohjelma tarkentuu vielä myöhemmin. Alustavasti päivämääräksi sovittiin marraskuun kansainvälisen mielenterveysviikon maanantai, joka on myös lapsenoikeuksien päivä.

NUORVALT 16.10.2023 § 259

Nuorisovaltuusto jatkaa tapahtuman suunnittelua ja kyselyn tulosten koostamisen pohdintaa.

Valmistelija Nuorisovastaava Henna Rautavuo-Hätönen, puh. 044 7780250, sähköposti; etunimi.sukunimi@asikkala.fi

Päätösehdotus Nuorisovaltuusto merkitsee tapahtuman valmisteluvaiheen tiedoksi.

Päätös Kirjaston mediaohjaaja Heikki lupautui auttamaan videoesityksen kanssa, joka on tarkoitus esittää keskustelutilaisuuden alussa. Nuorisovaltuusto keräsi kokouksessa nuorten kommentteja pahoinvoinnista esitystä varten. Paikaksi keskustelutilaisuudelle varmistui Aurinkovuoren koulun aula.

Mukaan pyydetään lisäksi Asikkalan yrittäjiä, jotka toimivat myös Kalmari festissä. Myös toimittajaa ja poliisia pyydetään paikalle.

Tiedottaminen tapahtuu Instagramin, TikTokin sekä muiden mahdollisten kanavien kautta, joita käsitellään lisää Whatsapissa.

Nuorisovaltuusto merkitsee valmistelun vaiheen tiedokseen.

NUORVALT 13.11.2023 § 267

Tapahtumaan on kokouksesta viikko. Käydään läpi viime hetken suunnitelmat ja katsotaan valmis video.

Nuorisovaltuusto	§ 5	28.11.2022
Nuorisovaltuusto	§ 202	21.03.2023
Nuorisovaltuusto	§ 250	18.09.2023
Nuorisovaltuusto	§ 259	16.10.2023
Nuorisovaltuusto	§ 267	13.11.2023
Nuorisovaltuusto	§ 275	05.12.2023
Nuorisovaltuusto	§ 5	30.01.2024
Nuorisovaltuusto	§ 15	25.03.2024
Hyvinvointilautakunta	§ 41	29.05.2024

Valmistelija Nuorisovastaava Henna Rautavuo-Hätönen, puh. 044 7780250, sähköposti; etunimi.sukunimi@asikkala.fi

Päätösehdotus Nuorisovaltuusto merkitsee valmistelun vaiheen tiedokseen.

Päätös Marja Koivisto esitteli kouluterveyskyselyn tuloksia pohjustuksena keskustelutilaisuutta varten. Lisäksi Marja kertoo aiheesta myös keskustelutilaisuuden alussa.

Nuorisovaltuusto piti yllättävänä tietona että koulu-uupumus oli oli tilastossa odotettua pienempi.

Tiedottaminen keskustelutilaisuudesta tehdään vielä Wilmaviestin ja somen kautta. Lisäksi nuorisovaltuusto katsoi keskustelutilaisuuden alkuun esitettävän videon ja keskusteli siitä.

Nuorisovaltuusto kävi läpi tilaisuuden toteutusta ja päätettiin, että myös nuorisovaltuusto kertoo omia ajatuksia aiheesta. Valmisteluvaihe merkittiin tiedoksi.

NUORVALT 05.12.2023 § 275

Avoin keskustelutilaisuus pidettiin 20.11.2023 ja samalla julkistettiin nuoriovaltuuston ja nuorisopalveluiden sekä kirjaston mediapalveluiden yhteistyössä tekemä video. Video on ollut somelevityksessä 20.11.2023 alkaen ja sillä on tällä hetkellä 140 katselukertaa.

Käydään kokouksessa läpi tilaisuudessa tuotettu materiaali ja suunnitellaan jatkotyöstöä. Ideoidaan ja valitaan myös asioita, joita esitellään asian tiimoilta Hyvinvointilautakunnalle 13.12.2023.

Valmistelija Nuorisovastaava Henna Rautavuo-Hätönen, puh. 044 7780250, sähköposti; etunimi.sukunimi@asikkala.fi

Päätösehdotus Nuorisovaltuusto merkitsee tiedoksi suunnitelman ryhmätyöskentelyn tuotosten käsittelystä.

Päätös Tilaisuus oli onnistunut, vaikka yleisöä ei ollutkaan paljoa. Ryhmätyöskentelyssä saatiin kasaan paljon hyviä ideoita, joita voidaan

Nuorisovaltuusto	§ 5	28.11.2022
Nuorisovaltuusto	§ 202	21.03.2023
Nuorisovaltuusto	§ 250	18.09.2023
Nuorisovaltuusto	§ 259	16.10.2023
Nuorisovaltuusto	§ 267	13.11.2023
Nuorisovaltuusto	§ 275	05.12.2023
Nuorisovaltuusto	§ 5	30.01.2024
Nuorisovaltuusto	§ 15	25.03.2024
Hyvinvointilautakunta	§ 41	29.05.2024

mahdollisesti myöhemmin hyödyntää. Ideoita ei sen enempää käyty läpi vähäisen läsnäolon vuoksi. siirretään asian käsittely seuraavaan kokoukseen.

NUORVALT 30.01.2024 § 5

Nuorisovaltuusto siirsi asian käsittelyä joulukuun -23 kokouksesta seuraavaan kokoukseen, jotta mahdollisimman moni on paikalla asian käsittelyssä. Käydään läpi tilaisuuden aineistoa ja pohditaan mahdollista toimenpide-ehdotusta.

Valmistelija

Nuorisovastaava Henna Rautavuo-Hätönen, puh. 044 7780250, sähköposti; etunimi.sukunimi@asikkala.fi

Päätösehdotus

Nuorisovaltuusto merkitsee tiedoksi suunnitelman tilaisuuden tuotosten käsittelystä. Tarkempi päätösehdotus kokouksessa.

Päätös

Päätös Nuorisovaltuusto oli ideoinut ratkaisuehdotuksia nuorten pahoinvointiin viimevuoden teemana ja nuorisovaltuusto kävi niitä läpi.

Tämän vuoden teemoina Nuorisovaltuusto päätti ottaa huomioon henkisen ja fyysisen väkivallan ongelmat, nettiriippuvuuden ja tekemisen puutteen sekä kiusaamisen.

Huolestusta herätti koulukiusaamisen nouseminen esiin kouluterveyskyselyssä. Kiusaaminen on ollut paljon henkistä, johon on myös vaikeaa puuttua. Olisi hyvä tietää tietävätkö aikuiset kiusaamistilanteista ja puututaanko tilanteisiin riittävästi. Nuorisovaltuusto pohti jonkin opettajan nimeämistä kiusaamistilanteiden varalle, jolle voisi kertoa helpommin kiusaamistilanteista.

Nuorisovaltuusto pohti mahdollisuutta äänestää opettaja tähän tehtävään. Suuren opiskelijamäärän takia voisi olla hyödyllistä valita tällainen opettaja sekä lukioon että yläasteelle. Toimenpide-ehdotuksen tarkasta sisällöstä päätetään myöhemmin.

NUORVALT 25.03.2024 § 15

Nuorisovaltuusto	§ 5	28.11.2022
Nuorisovaltuusto	§ 202	21.03.2023
Nuorisovaltuusto	§ 250	18.09.2023
Nuorisovaltuusto	§ 259	16.10.2023
Nuorisovaltuusto	§ 267	13.11.2023
Nuorisovaltuusto	§ 275	05.12.2023
Nuorisovaltuusto	§ 5	30.01.2024
Nuorisovaltuusto	§ 15	25.03.2024
Hyvinvointilautakunta	§ 41	29.05.2024

Nuorisovaltuusto on laatinut keräämänsä aineiston, esittelyjen, keskustelutilaisuuden työskentelyn ja käymiensä keskustelujen pohjalta ehdotuksen toimenpiteistä, joita se esittää toteutettavaksi lautakunnille ja edelleen valtuustolle. Toimenpide-esityksen tavoitteena on löytää konkreettisia toimia, joilla voidaan vaikuttaa nuorten kokeman pahoinvoinnin vähenemiseen. Nuorisovaltuusto toivoo, että toimia mietitään jatkossakin aktiivisesti yhdessä nuorten kanssa.

Valmistelija Nuorisovastaava Henna Rautavuo-Hätönen, puh. 044 7780250, sähköposti; etunimi.sukunimi@asikkala.fi

Päätösehdotus Nuorisovaltuusto hyväksyy ehdotuksen toimenpiteistä ja esittää sen eteenpäin lautakunnille ja edelleen valtuustolle.

Päätös Nuorisovaltuusto hyväksyy ehdotuksen toimenpiteistä ja esittää sen eteenpäin lautakunnille ja edelleen valtuustolle.

HYVOLTK 29.05.2024 § 41
555/12.05.01/2022

Nuorisovaltuusto on vuodesta 2022 lähtien valmistellut nuorten pahoinvointiin liittyvää asiakokonaisuutta. Valmistelun pohjaksi nuorisovaltuusto toteutti kyselyn, jossa selvitettiin nuorten kokemuksia ja ajatuksia asiasta. Kyselyn jälkeen nuorisovaltuusto järjesti keskustelutilaisuuden, jonka tavoitteena oli tuoda nuoret ja aikuiset keskustelemaan yhdessä siitä, miten nuorten hyvinvointia voisi parantaa. Keskustelutilaisuus pidettiin mielenterveysviikolla ja lapsenoikeuksien päivänä 2023. Keskustelutilaisuuden veti Anne Haavisto.

Nuorisovaltuusto teki myös nuorten pahoinvointiin liittyvän videon yhdessä kunnan mediaohjaajan kanssa ja sitä levitettiin eri medioissa sekä keskustelutilaisuudessa.

Nuorisovaltuusto on koostanut keräämänsä sekä muista lähteistä hankkiman laajan aineiston, esittelyjen, keskustelutilaisuuden työskentelyn ja käymiensä keskustelujen pohjalta esityksen toimenpiteistä, nuorten hyvinvoinnin parantamiseksi. Toimenpide-ehdotuksen tavoitteena on löytää konkreettisia toimia, joilla voidaan vaikuttaa nuorten kokeman

Nuorisovaltuusto	§ 5	28.11.2022
Nuorisovaltuusto	§ 202	21.03.2023
Nuorisovaltuusto	§ 250	18.09.2023
Nuorisovaltuusto	§ 259	16.10.2023
Nuorisovaltuusto	§ 267	13.11.2023
Nuorisovaltuusto	§ 275	05.12.2023
Nuorisovaltuusto	§ 5	30.01.2024
Nuorisovaltuusto	§ 15	25.03.2024
Hyvinvointilautakunta	§ 41	29.05.2024

pahoinvoinnin vähenemiseen. Toimenpide-ehdotukset on jaettu seuraaviin aihealueisiin:

1. Henkinen ja fyysinen väkivalta
2. Nettiriippuvuus ja sosiaalinen media
3. Turvaton kouluympäristö ja koulukiusaaminen
4. Mielekäs ja hyvinvointia tukeva vapaa-aika
5. Yhteinen vastuu

Nuorisovaltuuston toimenpide-ehdotus on kokonaisuudessaan esitetty alla.

Nuorisovaltuusto	§ 5	28.11.2022
Nuorisovaltuusto	§ 202	21.03.2023
Nuorisovaltuusto	§ 250	18.09.2023
Nuorisovaltuusto	§ 259	16.10.2023
Nuorisovaltuusto	§ 267	13.11.2023
Nuorisovaltuusto	§ 275	05.12.2023
Nuorisovaltuusto	§ 5	30.01.2024
Nuorisovaltuusto	§ 15	25.03.2024
Hyvinvointilautakunta	§ 41	29.05.2024

Ehdotus toimenpiteistä Nuorten pahoinvointi-teematyöskentelyn pohjalta

Nuorisovaltuusto on käsitellyt Nuorten pahoinvoinnin teemaa kohta puolentoista vuoden ajan ja kerännyt tietoa mm. nuorille tehdyllä kyselyllä, järjestämässään keskustelutilaisuudessa ja tutustumalla kouluterveyskyselyn tuloksiin. Nuorisovaltuusto on ollut huolissaan julkisesta keskustelusta, jossa nuoriin ja heidän toimintaansa kohdistuu paljon kritiikkiä ja aiheetonta arvostelua. Nuorisovaltuusto on huolissaan siitä, kuuluuko nuorten ääni nuorten pahoinvointia tai yleisesti nuoria koskevissa keskusteluissa ja onko kaikki valta nuoria koskevissa asioissa aikuisten käsissä.

Nuorisovaltuusto haluaa lisätä nuorten ja aikuisten välistä vuoropuhelua ja edistää nuorten hyvinvointia yhteisen työskentelyn kautta. Nuorisovaltuusto toteutti kyselyn pohjalta myös videoprojektin, jolla haluttiin tehdä näkyväksi niitä paineita, joista nuoret kyselyssä kertoivat. Video julkistettiin mielenterveysviikolla 20.11.2023 järjestetyssä keskustelutilaisuudessa, johon kutsuttiin avoimella kutsulla nuoria ja aikuisia: kuntalaisia, päättäjäroolissa toimivia, yrittäjiä, toimittajia jne. Nuorisovaltuusto on keskustellut ilmiöistä laajasti ja haluaa tehdä ehdotuksen toimenpiteistä kyselyiden tulosten ja käydyn keskustelun pohjalta.

Henkinen ja fyysinen väkivalta

Henkisen ja fyysisen väkivallan kokemukset vanhemman tai huoltapitävän aikuisen taholta ovat olleet ala- ja yläkoululaisten keskuudessa huolestuttavan runsaita. Alakouluikaisissa (4-5. lk) joka kolmas ilmoittaa kokeneensa henkistä väkivaltaa ja lähes joka viides fyysistä väkivaltaa. Määrät ovat merkittävästi kasvaneet v. 2021 kyselystä. Yläkoululaisissa tuloksissa on pientä parannusta edelliseen kyselyyn, mutta silti joka kymmenes 8-9-luokkalaisista kokee fyysistä väkivaltaa ja joka kolmas henkistä väkivaltaa vanhempien tai muiden huoltapitävien aikuisten taholta.

Nuorisovaltuusto esittää, että tietoa lähisuhdeväkivallasta lisätään ja avun mahdollisuuksista viestitään tehokkaasti lapsille ja nuorille sekä aikuisille. Vanhemman ja huoltapitävän aikuisen tulee olla lapsen ja nuorten merkittävin turvan tarjoaja. On hienoa, että yläkoululaisten kokema keskusteluyhteys vanhempien kanssa on parantunut ja koetaan, että koulussa on mahdollisuus keskustella aikuisen kanssa mieltä painavista asioista. On syytä toimenpiteillä varmistaa, että tämä hyvä kehitys jatkuu.

Nuorisovaltuusto	§ 5	28.11.2022
Nuorisovaltuusto	§ 202	21.03.2023
Nuorisovaltuusto	§ 250	18.09.2023
Nuorisovaltuusto	§ 259	16.10.2023
Nuorisovaltuusto	§ 267	13.11.2023
Nuorisovaltuusto	§ 275	05.12.2023
Nuorisovaltuusto	§ 5	30.01.2024
Nuorisovaltuusto	§ 15	25.03.2024
Hyvinvointilautakunta	§ 41	29.05.2024

Nettiriippuvuus ja sosiaalinen media

Sekä alakoululaisten että lukiolaisten vastauksissa korostui myös kokemus siitä, että yritykset viettää vähemmän aikaa netissä eivät ole onnistuneet. Myös julkisuudessa on käyty keskustelua puhelinten käyttämisestä oppitunneilla, fyysisistä haitoista sekä erilaisten pelien koukuttavuudesta.

Nuorisopalvelut järjestää aiheeseen liittyen teemaluennon Aurinkovuorella kaikille kuudesluokkalaisille, yläkoulu-lukiolaisille ja huoltajille tai muille aiheesta kiinnostuneille.

Turvaton kouluympäristö ja koulukiusaaminen

Koulukiusaaminen on laajuudessaan erittäin vaikea ilmiö, jonka vaikutukset ulottuvat syvälle ja ovat pitkäkestoisia. Sen kokemus nousee kyselyn tuloksissa esiin siinä määrin, että toimenpiteitä tarvitaan välittömästi ja pitkäjänteisesti. Jos verrataan Asikkalan tuloksia koko maahan, nousevat meillä alakoululaisten vastauksissa esiin muuta maata negatiivisempina kokemus välituntien pelottavuudesta (3,3 %). Yläkoululaisissa koko maahan verrattuna koetaan enemmän nimittelyä, naurunalaiseksi tekemistä ja loukkaavaa kiusoittelevaa (36,9 %), huomiotta ja kaveriporukan ulkopuolelle jättämistä (26,1 %) sekä syrjintää koulussa tai vapaa-ajalla (45,8 %). Lisäksi täällä koko maahan verrattuna harvempi jättää osallistumatta kiusaamiseen. Täällä lähes puolet yläkoululaisista on osallistunut kiusaamiseen tai ollut kiusattuna lukuvuoden aikana. Lukiolaisissa loukkaamista/ kiusaamista koetaan ilmeillä ja eleillä (18,8 %), nimitellen ja tehden naurunalaiseksi (21,8 %) sekä tönien, potkien ja lyöden (7,9 %).

Positiivisina huomioina haluamme nostaa esiin alakoulussa koetun kouluinnostuksen ja sen, että koulunkäynnistä pidetään. Kasvava määrä lapsista kokee alakoulussa, että he ovat tärkeä osa luokkayhteisöä ja että koulussa on mahdollisuus keskustella aikuisen kanssa mieltä painavista asioista. Myös koululounaan maku ja laatu nousee alakoululaisten vastauksissa esiin positiivisena.

Koulun toimet ovat erityisen merkittäviä koulukiusaamiskysymyksissä.

Nuorisovaltuusto ehdottaa että,

- koetusta koulukiusaamisesta tehdään erillinen selvitys
- ryhmäytymiseen varataan enemmän aikaa ja sitä jatketaan läpi luokka-asteiden
- kouluissa varmistetaan toimintaohjeet kiusaamiseen puuttumisessa ja niissä korostetaan aikuisen merkitystä tilanteisiin puuttujana
- kouluille nimetään kiusaamisyhdyshenkilö, jonka tehtävänä on toimia kiusaamistapauksissa luotettavana aikuisena, jolle on matala kynnyksellä kertoa kokemuksista. Yhdyshenkilö voi

Nuorisovaltuusto	§ 5	28.11.2022
Nuorisovaltuusto	§ 202	21.03.2023
Nuorisovaltuusto	§ 250	18.09.2023
Nuorisovaltuusto	§ 259	16.10.2023
Nuorisovaltuusto	§ 267	13.11.2023
Nuorisovaltuusto	§ 275	05.12.2023
Nuorisovaltuusto	§ 5	30.01.2024
Nuorisovaltuusto	§ 15	25.03.2024
Hyvinvointilautakunta	§ 41	29.05.2024

toimia esimerkiksi ryhmänohjaajan työparina ja varmistaa osaamista asioiden selvittelyssä. Nuoret toivovat, että heitä kuullaan henkilöiden nimeämisessä. Esitykset henkilöistä perustuvat koettuun luottamukseen.

- kouluviihtyvyyttä ja viihtyvyyttä tukevaa toimintakulttuuria tuetaan erityisesti uuden koulun käyttöönoton yhteydessä

Mielekäs ja hyvinvointia tukeva vapaa-aika

Yläkoulun osalta kiinnostavien harrastusten hinnan kokeminen liian kalliiksi on vähentynyt ja omatoiminen liikkuminen vapaa-ajalla lisääntynyt. Terveystarkastukset koetaan keskusteleviksi ja yksilöllisiksi ja muuhun maahan verrattuna täällä koetaan hieman enemmän positiivista mielenterveyttä. Lukiolaisten osalta hampaiden harjaus ja nukkuminen ovat parantuneet. Positiivisena nousee esiin myös vähentynyt alkoholinvälitys alaikäisille, nettiriippuvuuden kokemuksen vähentyminen ja parantunut keskusteluyhteys vanhempien kanssa. Ohjattua harrastustoimintaa on tarjolla runsaasti, mutta kaikki eivät koe sitä itselleen mielekkääksi. Asikkalassa harrastaminen on kuitenkin yleistä ja sen turvaaminen vähentää osaltaan myös pahoinvointia.

Nuorisovaltuusto esittää, että vaihtoehdoisen toiminnan tarjontaa lisätään tarjoamalla keskustaan Heinolan kontin kaltainen luvallinen katettu oleskelutila. Tilan sijoittelulla vähennettäisiin marketeilla koettua häiritsevää käyttäytymistä ja vastakkainasettelua nuorten ja aikuisten välillä.

Yhteinen vastuu

Eryteisesti nuorisovaltuuston kyselyn vastauksissa ja keskustelutilaisuudessa nousi esiin toive siitä, että nuorten asia koettaisiin yhteisenä asiana. Koronan jälkeä korjataan vielä pitkään ja pahoinvointi ilmiönä koskettaa monia.

Vastuuta voi kantaa jokainen aikuinen omalta osaltaan; kohtaamalla avoimesti, toimimalla aikuiskummina tai mentorina, sponsoroimalla nuorten toimintaa, tarjoamalla työtä nuorille, tsemppaamalla, rohkaisemalla avun hakemiseen, ottamalla haasteita puheeksi, huomaamalla nuoret positiivisesti, yleistämällä vähemmän, osoittamalla kiinnostusta, toimimalla yhdessä muiden kanssa sekä puuttamalla aktiivisesti.

Nuorisovaltuusto avaa kokouksiinsa lautakuntaesittelyt- pykälän, johon viranhaltijat voivat tuoda esiteltäväksi mitä tahansa ajankohtaisia päätösasioita jo valmisteluvaiheessa. Näin voidaan matalalla kynnyksellä osallistaa nuoria ja toteuttaa yhteistoimintaa.

Nuorisovaltuusto	§ 5	28.11.2022
Nuorisovaltuusto	§ 202	21.03.2023
Nuorisovaltuusto	§ 250	18.09.2023
Nuorisovaltuusto	§ 259	16.10.2023
Nuorisovaltuusto	§ 267	13.11.2023
Nuorisovaltuusto	§ 275	05.12.2023
Nuorisovaltuusto	§ 5	30.01.2024
Nuorisovaltuusto	§ 15	25.03.2024
Hyvinvointilautakunta	§ 41	29.05.2024

Nuorilla ei ole käytettävissään juuri minkäänlaisia resursseja ja aikuisten (erityisesti päättäjien) vastuulla on varmistaa, että nuorten näkökulma tulee kuulluksi ja tarve palveluille tunnistetuksi. Positiivisesti kehittyneiden asioiden takana on pitkäjänteistä työtä, joka vaatii resursseja ja tukea. On tärkeää tunnistaa ne asiat, joilla pahoinvointia voidaan vähentää ja joilla on positiivinen vaikutus nuorten kokemaan pahoinvointiin. Niiden tunnistaminen ja lisääminen vaatii sitoutumista ja nuorten edun valvontaa.

Nuorisovaltuusto esittää toimenpiteenä sitä, että viranhaltijat käyttävät päätösten ennakkovaikutusten arvioinnin ohjeistusta tunnistaakseen kohtia, jossa lapset ja nuoret tulee olla osana päätöksentekoprosessia.

Asikkalassa 25.3.2024

Asikkalan nuorisovaltuusto,

Saimi Vesterinen

Saimi Vesterinen, pj.

Hannele Korhonen

Hannele Korhonen, varapj.

Eero Ala-Heikkilä

Eero Ala-Heikkilä, sihteeri

Heini Laitinen

Heini Laitinen

Peppiina Kiuru

Peppiina Kiuru

Aamu Ilmonen

Aamu Ilmonen

Adele Ahvenainen

Adele Ahvenainen

Hyvinvointilautakunta pitää nuorisovaltuuston tarttumista nuorten pahoinvointi teemaan erittäin arvostettavana. Nuorisovaltuuston lähestyminen asiakokonaisuuteen on ollut monipuolinen ja kattava.

Hyvinvointilautakunta pyrkii osaltaan seuraavilla toimenpiteillä edistämään nuorisovaltuuston toimenpide-ehdotuksessa esille nostettuja tärkeitä asioita. Toimenpide tavoitteen jälkeen on suluissa mainittu kyseisen asiakokonaisuuden vastuutaho.

Henkinen ja fyysinen väkivalta

- Tietoisuuden lisääminen sekä oppilaille sekä vanhemmille. (Pete Asikkala ryhmä)

Nuorisovaltuusto	§ 5	28.11.2022
Nuorisovaltuusto	§ 202	21.03.2023
Nuorisovaltuusto	§ 250	18.09.2023
Nuorisovaltuusto	§ 259	16.10.2023
Nuorisovaltuusto	§ 267	13.11.2023
Nuorisovaltuusto	§ 275	05.12.2023
Nuorisovaltuusto	§ 5	30.01.2024
Nuorisovaltuusto	§ 15	25.03.2024
Hyvinvointilautakunta	§ 41	29.05.2024

- Kouluterveys kyselyn tulosten läpikäynti luokkakohtaisesti toteutetaan jokaisen kyselyn jälkeen. Luodaan toimintamalli, jossa kouluterveyskyselyn tuloksiin pystytään syventymään lasten ja nuorten kanssa sekä saadaan tarkempaa paikallista tietoa. Mukana opettaja, nuorisopalvelut, hyvinvointikoordinaattori sekä oppilashuolto. (Hyvinvointikoordinaattori)
  - o Näin saadaan tarkempi tieto mitä lapset ja nuoret ovat kouluterveyskyselyn vastauksissa tarkoittaneet vastata, luokkakohtaisten purkujen jälkeen voidaan keskittää mm. oppilashuollollisia toimia kohdennetusti.
- Nuorisopalvelut hakee jatkohanketta koulunuorisotyölle. Jos hankerahoitusta ei saada varaudutaan koulunuorisotyön järjestämiseen kunnan omarahoituksella talousarviovalmistelun yhteydessä vuodelle 2025. (Nuorisopalvelut)

Nettiriippuvuus ja some

- Hyvinvointipalvelut näkee tämän kokonaisuuden erittäin tärkeänä ja kannustaa kasvatusta- ja opetuspalveluita miettimään ratkaisuja oppituntien aikaisen puhelimen käytön rajoittamiseen. (Hyvinvointilautakunta)
- Puhelimen ja muiden älylaitteiden käyttö tulee vaikuttamaan nuorten mentaaliseen sekä fyysiseen olemukseen. Fyysisen aktiviteetin väheneminen tulee lisäämään tuki- ja liikuntaelinten ongelmia. Todennäköisesti MOVE! (fyysisen aktiivisuuden mittaus ja palaute järjestelmä) -tulokset tulevat laskemaan. On erittäin tärkeää ylläpitää Asikkalan laajaa palvelutarjontaa sekä harrastusmahdollisuuksia jatkossakin. (Hyvinvointilautakunta)
- Mediakriittisyyden parantaminen. Tiedottamisen rooli korostuu jatkossakin algorytmien ja tekoälyn havainnoissa älylaitteiden käyttäjää ja näin lisää käyttäjälle syötteitä jatkuvasti kiinnostuksen kohteesta (kännykkä ohjaa käyttäjäänsä). (Nuorisopalvelut / koulut)

Koulukiusaaminen

- Koulusovittelu mallin käyttöönotto Asikkalan kunnassa (nuorisovastaava ja etsivä nuorisotyöntekijät ovat käyneet tähän koulutuksen). Sisältyy koulunuorisotyö hankkeeseen. (Nuorisopalvelut)

Nuorisovaltuusto	§ 5	28.11.2022
Nuorisovaltuusto	§ 202	21.03.2023
Nuorisovaltuusto	§ 250	18.09.2023
Nuorisovaltuusto	§ 259	16.10.2023
Nuorisovaltuusto	§ 267	13.11.2023
Nuorisovaltuusto	§ 275	05.12.2023
Nuorisovaltuusto	§ 5	30.01.2024
Nuorisovaltuusto	§ 15	25.03.2024
Hyvinvointilautakunta	§ 41	29.05.2024

- Ryhmytyksiä jatketaan normaalisti moniammatillisesti. Lisäryhmytysten osalta esitetään kasvatusta- ja opetuspalveluille kulttuurin muuttamista siten, että oppitunteja voi **tarvittaessa** käyttää opetussuunnitelman ulkopuoliseen työhön. (Nuorisopalvelut)

Mielekäs ja hyvinvointia tukeva vapaa-aika

- Hyvinvointipalvelut alkaa suunnittelemaan yhdessä nuorten kanssa keskustaan sijoitettavaa ratkaisua kokoontumispaikaksi. (Nuorisopalvelut/hyvinvointilautakunta)
- Asikkalan kunnassa pyritään pitämään kiinni matalan kynnyksen ja edullisista harrastusmahdollisuuksista, ennaltaehkäisy merkitys tulee edelleen korostumaan. (Liikuntapalvelut / hyvinvointilautakunta)
- Mielekkään vapaa-ajan merkitys koko tähän nuorten pahoinvointikokonaisuuteen on hyvin suuri!!

Yhteinen vastuu

- Asikkalan kunnassa otetaan käyttöön ennakkovaikutusten arviointikokonaisuus.
- Nuorisovaltuustolta pyydetään lausuntoja nuoriin liittyvien asioiden sekä myös muiden isojen kokonaisuuden valmistelussa. (Kaikki valmistelijat)
- Nuorten kesätyötukea jatketaan. (Työllisyyspalvelut)
- Hyvinvointilautakunta valmistelee osallistuvan budjetoinnin käyttöönottoa nuorille ja varautuu tähän vuoden 2025 talousarvion valmistelun yhteydessä. (Hyvinvointilautakunta)

Valmistelija Hyvinvointijohtaja Matti Kettunen
puh. 044 778 0247, sähköposti: etunimi.sukunimi(a)asikkala.fi

Esittelijä Hyvinvointijohtaja Kettunen Matti

Päätösehdotus Hyvinvointilautakunta päättää hyväksyä toimenpide-ehdotukset ja päättää varautuu niiden talousvaikutuksiin vuoden 2025 talousarvion valmistelun yhteydessä.

Henkinen ja fyysinen väkivalta

Nuorisovaltuusto	§ 5	28.11.2022
Nuorisovaltuusto	§ 202	21.03.2023
Nuorisovaltuusto	§ 250	18.09.2023
Nuorisovaltuusto	§ 259	16.10.2023
Nuorisovaltuusto	§ 267	13.11.2023
Nuorisovaltuusto	§ 275	05.12.2023
Nuorisovaltuusto	§ 5	30.01.2024
Nuorisovaltuusto	§ 15	25.03.2024
Hyvinvointilautakunta	§ 41	29.05.2024

- Tietoisuuden lisääminen sekä oppilaille sekä vanhemmille. (Pete Asikkala ryhmä)
- Kouluterveys kyselyn tulosten läpikäynti luokkakohtaisesti toteutetaan jokaisen kyselyn jälkeen. Luodaan toimintamalli, jossa kouluterveyskyselyn tuloksiin pystytään syventymään lasten ja nuorten kanssa sekä saadaa tarkempaa paikallista tietoa. Mukana opettaja, nuorisopalvelut, hyvinvointikoordinaattori sekä oppilashuolto. (Hyvinvointikoordinaattori)
  - o Näin saadaa tarkempi tieto mitä lapset ja nuoret ovat kouluterveyskyselyn vastauksissa tarkoittaneet vastata, luokkakohtaisten purkujen jälkeen voidaan keskittää mm. oppilashuollollisia toimia kohdennetusti.
- Nuorisopalvelut hakee jatkohanketta koulunuorisotyölle. Jos hankerahoitusta ei saada varaudutaan koulunuorisotyön järjestämiseen kunnan omarahoituksella talousarviovalmistelun yhteydessä vuodelle 2025. (Nuorisopalvelut)

Nettiriippuvuus ja some

- Hyvinvointipalvelut näkee tämän kokonaisuuden erittäin tärkeänä ja kannustaa kasvatus- ja opetuspalveluita miettimään ratkaisuja oppituntien aikaisen puhelimen käytön rajoittamiseen. (Hyvinvointilautakunta)
- Puhelimen ja muiden älylaitteiden käyttö tulee vaikuttamaan nuorten mentaaliseen sekä fyysiseen olemukseen. Fyysisen aktiviteetin väheneminen tulee lisäämään tuki- ja liikuntaelinten ongelmia. Todennäköisesti MOVE! (fyysisen aktiivisuuden mittaus ja palaute järjestelmä) -tulokset tulevat laskemaan. On erittäin tärkeää ylläpitää Asikkalan laajaa palvelutarjontaa sekä harrastusmahdollisuuksia jatkossakin. (Hyvinvointilautakunta)
- Mediakriittisyyden parantaminen. Tiedottamisen rooli korostuu jatkossakin algorytmien ja tekoälyn havainnoissa älylaitteiden käyttäjää ja näin lisää käyttäjälle syötteitä jatkuvasti kiinnostuksen kohteesta (kännykkä ohjaa käyttäjäänsä). (Nuorisopalvelut / koulut)

Koulukiusaaminen

Nuorisovaltuusto	§ 5	28.11.2022
Nuorisovaltuusto	§ 202	21.03.2023
Nuorisovaltuusto	§ 250	18.09.2023
Nuorisovaltuusto	§ 259	16.10.2023
Nuorisovaltuusto	§ 267	13.11.2023
Nuorisovaltuusto	§ 275	05.12.2023
Nuorisovaltuusto	§ 5	30.01.2024
Nuorisovaltuusto	§ 15	25.03.2024
Hyvinvointilautakunta	§ 41	29.05.2024

- Koulusovittelu mallin käyttöönotto Asikkalan kunnassa (nuorisovastaava ja etsivä nuorisotyöntekijät ovat käyneet tähän koulutuksen). Sisältyy koulunuorisotyö hankkeeseen. (Nuorisopalvelut)
- Ryhmäytyksiä jatketaan normaalisti moniammatillisesti. Lisäryhmäytysten osalta esitetään kasvatusta- ja opetuspalveluille kulttuurin muuttamista siten, että oppitunteja voi **tarvittaessa** käyttää opetussuunnitelman ulkopuoliseen työhön. (Nuorisopalvelut)

Mielekäs ja hyvinvointia tukeva vapaa-aika

- Hyvinvointipalvelut alkaa suunnittelemaan yhdessä nuorten kanssa keskustaan sijoitettavaa ratkaisua kokoontumispaikaksi. (Nuorisopalvelut/hyvinvointilautakunta)
- Asikkalan kunnassa pyritään pitämään kiinni matalan kynnyksen ja edullisista harrastusmahdollisuuksista, ennaltaehkäisyn merkitys tulee edelleen korostumaan. (Liikuntapalvelut / hyvinvointilautakunta)
- Mielekkään vapaa-ajan merkitys koko tähän nuorten pahoinvointikokonaisuuteen on hyvin suuri!!

Yhteinen vastuu

- Asikkalan kunnassa otetaan käyttöön ennakkovaikutusten arviointikokonaisuus.
- Nuorisovaltuustolta pyydetään lausuntoja nuoriin liittyvien asioiden sekä myös muiden isojen kokonaisuuden valmistelussa. (Kaikki valmistelijat)
- Nuorten kesätyötukea jatketaan. (Työllisyyspalvelut)
- Hyvinvointilautakunta valmistelee osallistuvan budjetoinnin käyttöönottoa nuorille ja varautuu tähän vuoden 2025 talousarvion valmistelun yhteydessä. (Hyvinvointilautakunta)

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

Asiantuntijana kuultiin Henna Rautavuo-Hätöstä, paikalla klo 17.04-17.50.

Liite 4 Ehdotus toimenpiteistä nuorten pahoinvointi-teematyöskentelyn pohjalta

Hyvinvointialueen hyvinvointiraportti 2023

HYVOLTK 29.05.2024 § 42
217/12.09/2024

Päijät-Hämeen hyvinvointialueen hyvinvointiraportti vuodelta 2023 on lähetetty tiedoksi Päijät-Hämeen kuntiin. Hyvinvointialueen lakisääteinen hyvinvointiraportti vuodelta 2023 on julkaistu ja hyväksytty aluehallituksessa 29.4.2024. Hyvinvointiraportti sisältää kuvauksen hyvinvointialueen ensimmäisen toimintavuoden alueellisesta hyvinvoinnin tilasta sekä hyvinvointia ja terveyttä edistäneistä toimista, kuntakortit, toimialakortit ja järjestökortin sekä erillissuunnitelmien infograafit. Hyvinvointiraportin laatimisprosessin vastuutahona oli hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ja yhdyspintatyön asiantuntijayksikkö.

Hyvinvointiraportin liitteenä oleva kuntakortti ja raporttiin sisältyvä kuntien itsearviointi on laadittu yhdessä kunnan hyvinvointikoordinaattorin kanssa.

Valmistelija Hyvinvointikoordinaattori Koivisto Marja

Esittelijä Hyvinvointijohtaja Kettunen Matti

Päätösehdotus Lautakunta merkitsee tiedoksi

Päätös Ehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

Liite 5 Hyvinvointiraportti 2023 (1)

Iäkkäiden alueellisen asumisen kehittämisen suunnitelma, Päijät-Hämeen hyvinvointialue

HYVOLTK 29.05.2024 § 43
214/12.09/2024

Päijät-Hämeen hyvinvointialue on tuottanut iäkkäiden asumisen alueellisen suunnitelman. Suunnitelmassa pyritään selventämään iäkkäiden asumisen kokonaisuutta ja kehittämistarvetta alueella pitkälle tulevaisuuteen. Laajemman selvityksen tarve on syntynyt väestön voimakkaasta ikääntymisestä, sosiaalihuoltolain muutoksesta ja iäkkäiden asumisen kohtaanto-ongelmasta. Hyvinvointialueen taloudellisen kantokyvyn ja työvoiman saatavuuden turvaaminen edellyttää iäkkäiden palvelujen palvelurakenteen keventämistä ja asumisen kokonaisuuden jatkuvaa kehittämistä.

Yli 90 % iäkkäiden asumisesta on muuta kuin sosiaalista asumista. Esteettömän asuntokannan tarjonta on alueella vielä niukkaa ja kuntien rooli sen kehittämisessä on merkittävä. Ikäystävälliset asuinympäristöt tukevat iäkkäiden osallisuutta ja toimijuutta. Rahoitusmallin muutoksen myötä iäkkäät ovat kunnille kiinnostava kohderyhmä.

SHL 21 b § mukaisen yhteisöllisen asumisen määrää tulee suunnitelman mukaan lisätä alueella voimakkaasti ja tavoitteena on 2–3 %:n peittävyys yli 75-vuotiaiden ikäryhmässä. Samaan aikaan myös ympärivuorokautista palveluasumista on maltillisesti lisättävä, mutta sen kasvua voidaan jarruttaa yhteisöllisen asumisen kehitymisellä. Sosiaalista asumista tuottavat yksiköt tulee sijoittaa työvoiman saatavuuden ja saavutettavuuden näkökulmasta keskeisesti. Hyvinvointialue on valmis keskustelemaan joustavasti erilaisista iäkkäiden asumisen kumppanuusmalleista.

Valmistelija	Hyvinvointikoordinaattori Koivisto Marja
Esittelijä	Hyvinvointijohtaja Kettunen Matti
Päätösehdotus	Lautakunta merkitsee tiedoksi
Päätös	Ehdotus hyväksyttiin.
Liitteet	Liitteenä 6 Liite_1_Ote_Pajjat_Hameen_aluehallitus_29_04_2024_114_lakkaiden_a (2)

Toimintamallit väkivallattoman ikääntymisen tukemiseksi

HYVOLTK 29.05.2024 § 44
213/12.09/2024

Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen tutkimuksen mukaan joka neljäs yli 60-vuotias nainen kohtaa väkivaltaa, joka tyypillisesti ilmenee parisuhteissa joko henkisesti tai fyysisesti. Ikääntyneiden kokemalla lähisuhdeväkivallalla on monta muotoa ja sitä voi olla hankala tunnistaa. Päijät-Hämeen hyvinvointialueen perusterveydenhuollon osastoilla on havaittu ikääntyvien kokeman taloudellisen väkivallan ja kaltoinkohtelun määrän kasvaneen viime vuosien aikana. Taloudellinen väkivalta voi olla esimerkiksi sitä, että läheinen käyttää ikääntynyttä hyväkseen raha-asioissa. Kaltoinkohtelua puolestaan ovat muun muassa läheisen kotihoidon vaikeuttaminen ja tarpeellisten lääkkeiden antamatta jättäminen. Kaltoinkohtelu ja hyväksikäyttö voivat aiheuttaa vanhuksessa voimakasta ahdistusta ja avuttomuuden tunnetta. Iäkkäisiin kohdistuva väkivalta tai kaltoinkohtelu tulee harvoin esiin terveydenhuollossa, koska siitä ei haluta kertoa.

Päijät-Hämeen hyvinvointialueen geriatrian poliklinikan ja osastojen hoitajat ovat nyt kehittäneet väkivallattoman ikääntymisen toimintamallit, joiden avulla vaikea asia on helpompi ottaa puheeksi ja joissa väkivalta-tapauksiin puuttumiseen on selkeä polku. Mallien pohjana on oikeus turvalliseen ikääntymiseen, jota edistetään geriatriksen osaamiskeskuksen yksiköissä mahdollistamalla keskustelua aiheesta. Jos turvattomuutta ilmenee, varataan asiakkaalle uusi aika ja keskustelua syvennetään THL:n lähisuhdeväkivallan suodatin- ja kartoituslomakkeen avulla.

Kun huoli ikääntyneen kokemasta lähisuhdeväkivallasta herää, henkilöstölle on laadittu tietokortti jatkotoimenpiteisiin. Se sisältää yhteystiedot tahoihin, joihin ammattilainen voi olla yhteydessä ja joihin asiakkaan voi ohjata. Ammattilainen voi kysyä apua esimerkiksi ensi- ja turvakodista tai väkivaltatyön avopalvelusta. Asiakkaan voi ohjata Nollalinjaan tai Rikosuhripäivystykseen. Asiakkaan kanssa on myös mahdollista täyttää moniammatillinen riskinarviolomake. Jos läheinen huolestuu ikääntyneestä, hän voi tehdä huoli-ilmoituksen ikääntyneiden asiakasohjaukseen tai gerontologiseen sosiaalityöhön.

Valmistelija Hyvinvointikoordinaattori Koivisto Marja

Esittelijä Hyvinvointijohtaja Kettunen Matti

Päätösehdotus Lautakunta merkitsee tiedoksi

Asikkalan kunta

Pöytäkirja

4/2024

26

Hyvinvointilautakunta

§ 44

29.05.2024

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

Liite 7 GOS_lähisuhdeväkivallan_ehkäisy_toimintamalli2023_Asikkalan hyte

Talouden toteuma 4/2024

HYVOLTK 29.05.2024 § 45
221/02.02.02/2024

Lautakunnalle esitellään talouden toteutuma 4/2024

Valmistelija

Taluspäällikkö Aija Viikilä

Esittelijä

Hyvinvointijohtaja Kettunen Matti

Päätösehdotus

Lautakunta merkitsee tiedoksi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

Liite 8 Hyvinvointipalveluiden talouden toteutuma 4/2024

Asikkalan kunta		Pöytäkirja	4/2024	28
Hyvinvointilautakunta	§ 46	29.05.2024		

Viranhaltijapäätökset

HYVOLTK 29.05.2024 § 46

Lautakunnalle saatetaan tiedoksi seuraavien viranhaltijoiden viranhaltijapäätökset ajalta 13.14.2024 – 23.04.2024.

Hyvinvointijohtaja

17.04.2024 § 2 Asia: Omavalmentajan valitseminen

Kirjasto- ja kulttuurijohtaja

26.04.2024 § 4 Asia: Taideteoksen hankinta kunnan taidekokoelmaan: Piia Islanderin Abramis brama

26.04.2024 § 3 Asia: Asikkalan kirjaston poikkeukselliset aukioloajat kevät-kesä 2024

Työllisyysvastaava

13.05.2024 § 1 Asia: Päätös Asikkala-lisästä Kiinteistönuohous Mielonen Ky:lle

Päätösehdotus	Lautakunta päättää merkitä edellä mainitut viranhaltijapäätökset tietoon saatetuiksi ja päättää olla käyttämättä niihin kuntalain tarkoittamaa otto-oikeutta.
Päätös	Ehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksiantoasiat

HYVOLTK 29.05.2024 § 47

1. Päijät-Hämeen kotoutumishjelman valmistelutyöryhmään nimetty hyvinvointikoordinaattori ja työllisyysvastaava.
2. Asikkalan kunta on hakemassa terveyden edistämisen määrärahaa yhdessä Päijät-Hämeen hyvinvointipalveluiden kehitys ry:n ja hyvinvointialueen kanssa. (Etsivä vanhustyö)
3. Asikkalan kunta on hakemassa Suomi liikkeelle -ohjelman kokeilu- ja innovaatioavustusta yhdessä PHLU:n ja alueen kuntien kanssa.
4. Olon kesäjuhla 18.6. klo 14-16 ja Ilon kesäjuhla 13.6. klo 16
5. Hyvinvointijohtaja luennoi Kävely-, pyöräily- ja luontoliikuntaolosuhteet webinaarissa 7.5. aiheena Kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden edistäminen kunnissa.

Päätösehdotus

Hyvinvointilautakunta merkitsee tiedoksi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin. Lisäksi merkittiin tiedoksi lasten ja nuorten kesätoiminta.

Asikkalan kunta

Pöytäkirja

4/2024

30

Hyvinvointilautakunta

§ 48

29.05.2024

Muut asiat

HYVOLTK 29.05.2024 § 48

Muita asioita ei ollut.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 37, § 38, § 39, § 40, § 42, § 43, § 44, § 45, § 46, § 47, § 48

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)
- etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 41

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*), sekä
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimus on toimitettava Asikkalan kunnan kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa *asianosaisen* katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Hyvinvointilautakunta

Kirjaamon yhteystiedot:

Postiosoite: PL 6, 17201 Vääksy
Käyntiosoite: Rusthollintie 2, 17200 Vääksy
Sähköpostiosoite: kirjaamo@asikkala.fi
Faksinumero: (03) 888 6268
Puhelinnumero: (03) 888 6111 (vaihde)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 9 - 15.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Jos oikaisuvaatimus päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Asikkalan kunnan kirjaamosta.

Muutoksenhakukielto

Päätöksestä, joka koskee työsopimussuhteeseen perustuvaa asiaa, ei saa valittaa, tehdä oikaisuvaatimusta tai saattaa asiaa hallintoriita-asiana käsiteltäväksi, jos asianosaisella tai hänen työntekijäyhdistyksellään on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa tai yleisessä alioikeudessa.

Työsuhdetta koskeviin päätöksiin liittyvät erimielisyydet käsitellään yleisessä alioikeudessa (käräjäoikeus); riita-asiat pääsääntöisesti Helsingin käräjäoikeudessa ja rikosasiat sen paikkakunnan tuomioistuimessa, missä rikos on tehty.

Työtuomioistuin käsittelee ja ratkaisee työntekijöiden työehtosopimusasiat ja viranhaltijoiden virkaehtosopimusasiat sekä kunnalliseen virkaehtosopimuslakiin ja työehtosopimuslakiin perustuvat riita-asiat.